EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.3.2024
COM(2024) 118 final

2024/0065 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Rahvusvahelise Raudteeveo Valitsustevahelise Organisatsiooni ohtlike kaupade veo eksperdikomitee 58. istungjärgul seoses rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni C liite teatavate muudatustega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel Rahvusvahelise Raudteeveo Valitsustevahelise Organisatsiooni (edaspidi „OTIF“) ohtlike kaupade veo eksperdikomitees (edaspidi „RIDi eksperdikomitee“). See on seotud rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni (edaspidi „COTIF“) C liite lisas esitatud tehniliste ja haldussätete teatavate muudatuste kavandatud vastuvõtmisega. Muudatuste kohta peab otsuse tegema eespool nimetatud komitee.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rahvusvahelise raudteeveo konventsioon (COTIF)

9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsioon, mida on muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga, on rahvusvaheline leping, mille osalised on nii liit kui ka 25 liikmesriiki (osaliste hulka ei kuulu vaid Küpros ja Malta).

Euroopa Liit ühines COTIFiga nõukogu 16. juuni 2011. aasta otsusega 2013/103/EL[1].

2.2. Ohtlike kaupade rahvusvaheliste raudteevedude eeskiri (RID)

Vastavalt COTIFi artiklile 7 hõlmab COTIF muu hulgas ka selle artiklis 6 osutatud liiteid. Nende hulka kuulub ohtlike kaupade rahvusvaheliste raudteevedude eeskiri (RID), mis on esitatud konventsiooni C liites. RIDi kohaldatakse juhul, kui deklaratsioonid ei ole esitatud kooskõlas COTIFi asjakohaste sätetega[2].

RIDi eesmärk on reguleerida ohtlike kaupade rahvusvahelist vedu raudteel selliste OTIFi liikmesriikide vahel, kes kohaldavad RIDi eeskirju (RIDi osalisriigid)[3].

Direktiivis 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta[4] on sätestatud, et RIDi kohaldatakse ka ELi liikmesriikides toimuvate vedude suhtes.

2.3. RIDi eksperdikomitee

RIDi eksperdikomitee on COTIFi artikli 13 paragrahvi 1 punkti d alusel loodud organ. Vastavalt COTIFi artiklile 18 teeb RIDi eksperdikomitee otsuseid konventsiooni muutmise ettepanekute kohta. Eksperdikomitee koosneb OTIFi liikmeks olevate RIDi kohaldavate riikide ja Euroopa Liidu liikmesriikide esindajatest.

---

1 Nõukogu 16. juuni 2011. aasta otsus 2013/103/EL Euroopa Liidu ja Rahvusvaheliste Raudteevedude Valitsustevahelise Organisatsiooni vahelise lepingu (Euroopa Liidu ühinemise kohta 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga (COTIF), mida on muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga) allakirjutamise ja sõlmimise kohta (ELT.L 51, 23.2.2013, lk 1).

2 COTIFi artikli 42 paragrahv 1.

3 OTIFi liikmesriike on praegu 50 ja RIDi osalisriike 45.

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.9.2008, lk 13).

2.4. RIDi eksperdikomitee kavandatav akt

RIDi eksperdikomitee peab oma 58. istungjärgul 23. mail 2024 eeldatavasti vastu võtma rea muudatusi, millega ajakohastatakse RIDi lisa (edaspidi „kavandatav akt“), võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut.

Kavandatava akti eesmärk on tagada ohtlike kaupade ohutu ja turvaline raudteevedu, ajakohastades teatavaid sätteid. Need sätted hõlmavad muu hulgas veoks lubatud ohtlike kaupade loetelu, pakendamisjuhiseid, kohaldatavate standardite loetelu ja muid eri mahutite suhtes kohaldatavaid tehnilisi nõudeid.

Tuleb märkida, et ohtlike kaupade vedu käsitlevaid rahvusvahelisi sätteid koostavad eri rahvusvahelised organisatsioonid, näiteks OTIF. Nende organisatsioonide hulka kuuluvad ÜRO Euroopa Majanduskomisjon (UNECE) ja mitmesugused Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni spetsialiseeritud organid, näiteks ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ECOSOC) ohtlike kaupade veo alane ekspertide allkomitee. Kuna eeskirjad peavad omavahel ühilduma, on asjaomase valdkonna organisatsioonide vahel välja töötatud keerukas rahvusvaheline kooskõlastamis- ja ühtlustamissüsteem. Sätteid kohandatakse iga kahe aasta järel.

Kõnealuste muudatuste ettevalmistamisel konsulteeriti paljude avaliku ja erasektori ekspertidega. Nende muudatuste ettevalmistamise käigus toimusid järgmised tehnilised koosolekud.

– Ohtlike kaupade veo alases ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu ekspertide allkomitees:

(1) 58. istungjärgul Genfis (28. juuni – 2. juuli 2021);

(2) 59. istungjärgul Genfis (29. november – 8. detsember 2021);

(3) 60. istungjärgul Genfis (27. juuni – 6. juuli 2022);

(4) 61. istungjärgul Genfis (28. november – 6. detsember 2022);

(5) 62. istungjärgul Genfis (3.–7. juuli 2023);

– RIDi eksperdikomitee ja ohtlike kaupade veo küsimuste töörühma UNECE ühiskoosolekul:

(1) 2022. aasta kevadistungjärgul Bernis (14.–18. märts 2022);

(2) 2022. aasta sügisistungjärgul Genfis (12.–16. september 2022);

(3) 2023. aasta kevadistungjärgul Bernis (20.–24. märts 2023);

(4) 2023. aasta sügisistungjärgul Genfis (19.– 27. september 2023);

(5) ühiskoosoleku järgmine istungjärk toimub Bernis 25.–28. märtsil 2024;

– RIDi eksperdikomitee alalises töörühmas:

(1) 15. istungjärgul Genfis (23.–24. november 2022).

(2) 16. istungjärgul Londonis (20.–23. november 2023).

Kõnealustel koosolekutel analüüsisid ja töötlesid eespool nimetatud eksperdikomiteed konkreetseid muudatusettepanekuid. Enamikul juhtudel toetati soovitatud meetmeid ühehäälselt. Teatavate ettepanekute puhul toetab soovitusi enamik eksperte.

Niipea kui need muudatused on RIDi eksperdikomitees vastu võetud, jõustuvad need vastavalt COTIFi artiklile 35 kõigi konventsiooniosaliste suhtes esimesel päeval pärast kuue

kuu möödumist sellest kuust, mille jooksul peasekretär on teatanud neist konventsiooniosalistele. Konventsiooniosaline võib esitada vastuväite nelja kuu jooksul alates teatamise kuupäevast. Kui veerand konventsiooniosalistest on esitanud vastuväiteid, siis muudatus ei jõustu.

COTIFi artikliga 38 on ette nähtud, et artikli 35 paragrahvis 4 sätestatud hääleõiguse ja vastuväidete esitamise õiguse kasutamisel on sellistel piirkondlikel majandusintegratsiooniorganisatsioonidel nagu Euroopa Liit nii palju hääli, kui neil on liikmeid, kes on ka organisatsiooni liikmesriigid.

Kui konventsiooniosalised ei ole esitanud piisavalt vastuväiteid, peaksid käesoleva ettepaneku kohased muudatused jõustuma 1. jaanuaril 2025 ning muutuma siduvaks liidus ja selle liikmesriikides, moodustades lahutamatu osa liidu õigustikust.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

3.1. Liidu ainupädevus

Liit on COTIFi täieõiguslik osaline.

Lisaks sellele on direktiivi 2008/68/EÜ artiklis 1 sätestatud, et RIDi lisa kohaldatakse ohtlike kaupade rahvusvahelise raudteeveo suhtes, mis toimub liikmesriikides või liikmesriikide vahel, välja arvatud need liikmesriigid, kus puudub raudteevõrk. Direktiivi 2008/68/EÜ artiklis 4, milles käsitletakse kolmandaid riike, on sätestatud, et ohtlike kaupade veoks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel antakse luba juhul, kui vedu vastab ADRi,[5] RIDi või ADNi[6] tingimustele, kui lisades ei ole sätestatud teisiti.

Selleks on komisjonil vastavalt direktiivi 2008/68/EÜ artiklile 8 õigus delegeeritud õigusaktiga kohandada kõnealuse direktiivi II lisa jaotist II.1.

Samuti võib märkida, et direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta[7] on kantud nende liidu õigusaktide loetellu, mille kaudu liit on teostanud oma pädevust ning mis kehtisid ELi ja OTIFi vahelise kokkuleppe sõlmimise ajal[8].

3.2. Võetav seisukoht

RIDi muudatused kuuluvad täielikult liidu ainupädevusse, mistõttu on vaja esitada liidu seisukoht.

Tehnika arengut arvesse võttes peetakse kavandatavaid muudatusi asjakohaseks ohtlike kaupade ohutuks kulutõhusaks veoks ja seetõttu võib neid toetada.

4. ÕIGUSLIK ALUS

5 Ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkulepe, sõlmitud 30. septembril 1957 Genfis.

6 Ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveetranspordi Euroopa kokkulepe, sõlmitud 26. mail 2000 Genfis.

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.9.2008, lk 13).

8 Nõukogu 16. juuni 2011. aasta otsuse 2013/103/EL I lisa liide.

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega […] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[9].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Akt, mille RIDi eksperdikomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel liidu jaoks siduv kooskõlas RIDi artikliga 6, mille kohaselt on muudetav lisa määruse lahutamatu osa.

Lisaks kohaldatakse RIDi lisa vastavalt direktiivi 2008/68/EÜ artiklile 1 sellise ohtlike kaupade rahvusvahelise raudteeveo suhtes, mis toimub liikmesriikides või liikmesriikide vahel, välja arvatud need liikmesriigid, kus puudub raudteevõrk. Direktiivi 2008/68/EÜ artiklis 4, milles käsitletakse kolmandaid riike, on sätestatud, et ohtlike kaupade veoks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel antakse luba juhul, kui vedu vastab ADRi, RIDi või ADNi tingimustele, kui lisades ei ole sätestatud teisiti.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava otsuse peamine eesmärk ja sisu on seotud ohtlike kaupade raudteeveoga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 91.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 91 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

[9] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas C-399/12: Saksamaa *vs.* nõukogu, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Kuna RIDi eksperdikomitee otsusega muudetakse RIDi lisa, on asjakohane avaldada kohtumise tulemusi käsitlev teave pärast otsuse vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2024/0065 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Rahvusvahelise Raudteeveo Valitsustevahelise Organisatsiooni ohtlike kaupade veo eksperdikomitee 58. istungjärgul seoses rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni C liite teatavate muudatustega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 91 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Liit ühines 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga (edaspidi „COTIF“), mida on muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga, lähtudes nõukogu otsusest 2013/103/EL[1].

(2) Vastavalt COTIFi artiklile 6 reguleeritakse rahvusvahelist raudteeliiklust ja raudteematerjalile rahvusvahelises liikluses kasutamiseks loa andmist eeskirjadega, mis on loetletud selles artiklis, eelkõige ohtlike kaupade rahvusvaheliste raudteevedude eeskirjas (RID), mis moodustab konventsiooni C liite.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/68/EÜ[2] on sätestatud nõuded ohtlike kaupade maantee-, raudtee- ja siseveevedudeks liikmesriikide piires või liikmesriikide vahel, viidates RIDile.

(4) COTIFi artikli 13 paragrahvi 1 punkti d kohaselt võib Rahvusvahelise Raudteeveo Organisatsiooni (OTIF) ohtlike kaupade veo eksperdikomitee (edaspidi „RIDi eksperdikomitee“) vastu võtta RIDi lisa muudatusi.

(5) RIDi eksperdikomitee peab oma 58. istungjärgul 23. mail 2024 vastu võtma muudatused, et kohandada RIDi teaduse ja tehnika arenguga.

(6) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel RIDi eksperdikomitees võetav seisukoht, kuna RIDi muudatused on liidule siduvad.

(7) Kavandatavate muudatuste eesmärk on tagada ohtlike kaupade ohutu ja tõhus vedu, võttes samal ajal arvesse teaduse ja tehnika arengut selles sektoris ning selliste uute ainete ja toodete väljatöötamist, mis võivad vedamise ajal endast ohtu kujutada.

(8) Tehnika arengut silmas pidades peetakse kavandatavaid muudatusi asjakohaseks, et tagada ohtlike kaupade ohutu kulutõhus vedu, ja seetõttu võib neid toetada.

---

[1] Nõukogu 16. juuni 2011. aasta otsus 2013/103/EL Euroopa Liidu ja Rahvusvaheliste Raudteevedude Valitsustevahelise Organisatsiooni vahelise lepingu (Euroopa Liidu ühinemise kohta 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga (COTIF), mida on muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga) allakirjutamise ja sõlmimise kohta (ELT L 51, 23.2.2013, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.9.2008, lk 13).

(9) Lisas osutatud dokumentidesse tehtavates väikestes muudatustes võib tehnilisel tasandil kokku leppida RIDi eksperdikomitee alalise töörühma 17. istungjärgul 22. mail 2024, võttes muu hulgas arvesse RIDi eksperdikomitee ja ohtlike kaupade veo küsimuste töörühma UNECE ühiskoosoleku soovitusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni (muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga) raames Rahvusvahelise Raudteeveo Valitsustevahelise Organisatsiooni (OTIF) ohtlike kaupade veo eksperdikomitee (RIDi eksperdikomitee) 58. istungjärgul võetav seisukoht on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Lisas osutatud dokumentidesse tehtavates väiksemates muudatustes võivad liidu esindajad RIDi eksperdikomitees kokku leppida ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 2

RIDi eksperdikomitee otsused avaldatakse pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*, märkides ära nende jõustumise kuupäeva.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja